

The Effectiveness of Pattern of Organizing teaching Strategies on improving your Needs Determination and Meaning of Education in Learning English (Case Study: Lorestan University of Medical Sciences Faculty Students in Secondary School)

Ezatollah Ghadampour ¹, Mahdi Yousefvand ^{2,*}, Mojtaba Karimian ³, Saeid Pireinoddin ⁴, Narges Baghkhan ⁵

¹ Associate Professor of Educational Psychology, Department of Psychology, Lorestan University, Khorram Abad, Iran

² MA Student of Educational Psychology, Department of Psychology, Lorestan University, Khorram Abad, Iran

³ Instructor, MA of Education Management, University of Imam Ali (AS), Ahvaz, Iran

⁴ MA of Family Counseling, Kharazmi University of Tehran, Tehran, Iran

⁵ MA Student of General Psychology, Rafsanjan Branch, Islamic Azad University, Rafsanjan, Iran

Received: 21 Jan 2018

Accepted: 21 Aug 2018

Keywords:

Teaching Model

Advance Organizer

Self-determination Needs

Meaning of Education

© 2018 Baqiatallah University
of Medical Sciences

Abstract

Introduction: In this era of human life has become more widespread and is forced to meet and interact with different communities to learn about the country dream. The aim of this study was to evaluate the effectiveness of Pattern of organizing teaching strategies on improving your needs determination (autonomy, competence and perceived communication) and meaning of education among students of high school in the faculty of medical sciences in the English language.

Methods: This quasi-experimental study in which the pretest - posttest control group was used the sample was 40 students of second year students of the faculty members of Lorestan university of medical sciences randomly selected single-stage and randomly assigned to experimental and control groups. To collect the data of the scale self-determination and Meaning of education questionnaires in the pre-test and post-test was used. Data were analyzed by analysis of covariance.

Results: Covariance analysis showed significant differences between the experimental and control groups in meaning of education and needs determination showed in learning English.

Conclusions: According to the results, it became clear that according to the meaning of education and the needs of needs determination in learning English is required. the findings also showed that the teaching of advanced organizers on increasing the level meaning of education and needs determination is effective.

تأثیر آموزش به روش الگوی پیش‌سازمان‌دهنده بر نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل در یادگیری زبان انگلیسی (مورد مطالعه: دانش‌آموزان اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان در دوره متوسطه دوم)

عزت‌اله قدم‌پور^۱، مهدی یوسف‌وند^{۲*}، مجتبی کریمیان^۳، سعید پیرعین‌الدین^۴، نرگس باغخانی^۵

^۱ دانشیار روان‌شناسی تربیتی، گروه روانشناسی، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران

^۲ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران

^۳ کارشناس ارشد مدیریت آموزشی، مربی گروه علوم انسانی، دانشگاه حضرت امیرالمؤمنین (ع)، اهواز، ایران

^۴ کارشناس ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه خوارزمی تهران، تهران، ایران

^۵ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رفسنجان، رفسنجان، ایران

چکیده

مقدمه: در عصر کنونی، زندگی گسترده‌تر شده و انسان ناگزیر است جهت دستیابی و برقراری ارتباط با جوامع مختلف به یادگیری زبان مربوط به آن جوامع روی بیاورد. هدف اصلی این پژوهش بررسی اثربخشی آموزش به روش الگوی پیش‌سازمان‌دهنده بر بهبود نیازهای خودتعیین‌گری (خودمختاری، شایستگی و ارتباط ادراک شده) و معنای تحصیل دانش‌آموزان سال دوم متوسطه اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان در درس زبان انگلیسی بود.

روش کار: این پژوهش به صورت شبه‌تجربی بود که در آن از طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل استفاده شد. نمونه پژوهش ۴۰ آزمودنی بود که از میان دانش‌آموزان پسر سال دوم متوسطه اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان به روش تصادفی خوشه تک مرحله‌ای انتخاب و به صورت تصادفی در گروه‌های آزمایش و گواه گمارده شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از مقیاس نیازهای خودتعیین‌گری و پرسش‌نامه معنای تحصیل در مراحل پیش‌آزمون و پس‌آزمون استفاده شد. داده‌های پژوهش با روش تحلیل کواریانس تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج تحلیل کواریانس تفاوت معنی‌داری بین دو گروه آزمایش و کنترل از لحاظ نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل در یادگیری زبان انگلیسی نشان داد.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج بدست آمده کاملاً مشخص است که توجه به معنای تحصیل و نیازهای خودتعیین‌گری در یادگیری درس زبان انگلیسی لازم و ضروری می‌باشد. و همچنین یافته‌ها حاکی از آن بود که آموزش به روش الگوی پیش‌سازمان‌دهنده در افزایش سطح نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیلی اثربخش است.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۱۰/۱۹

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۰۶/۱۸

واژگان کلیدی:

روش تدریس
الگوی پیش‌سازمان‌دهنده
نیازهای خودتعیین‌گری
معنای تحصیل

تمامی حقوق نشر برای
دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله
(عج) محفوظ است.

مقدمه

در یادگیری زبان انگلیسی ضعیف عمل می‌کنند، شکست می‌خورند، دچار ناکامی می‌شوند که همین ضعف عملکرد، شکست و ناکامی در یادگیری، به تدریج باعث ایجاد احساس ناتوانی و عدم مقابله با مشکلات تحصیلی برای یادگیری بهتر زبان انگلیسی در آینده تحصیلی آن‌ها می‌شود به طوری که احساس شایستگی خود را تا حدود زیادی از دست می‌دهند و این احساس در آن‌ها ایجاد می‌شود که شاید نتوانند از درک بیشتر و بهتر زبان انگلیسی در آینده بر بیایند و یا به عبارتی با یادگیری این درس ارتباط مثبت و مفیدی برقرار کنند [۴، ۵]. احساس عدم توانایی در برقراری ارتباط مثبت با یادگیری زبان انگلیسی، کاهش احساس شایستگی ادراک شده و عدم اعتقاد به توانایی‌های خود برای پیشرفت در یادگیری این درس، همگی تحت عنوان متغیری بنام

جوامع گوناگون بر اساس نیازهایشان از زوایای گوناگون به مطالعه زبان دوم پرداخته‌اند [۱]. در عصر کنونی، زندگی گسترده‌تر شده و انسان ناگزیر است جهت دستیابی و برقراری ارتباط با جوامع مختلف به یادگیری زبان مربوط به آن جوامع روی بیاورد [۲]. برخی از این زبان‌ها از جمله زبان انگلیسی، هندی، بنگالی، روسی و عربی زبان‌های زنده دنیا هستند که تعداد بسیار زیادی از افراد در جامعه جهانی با این زبان‌ها زبان تکلم می‌کنند و لذا یادگیری این دسته از زبان‌ها ضروری‌تر و کاربردی‌تر می‌باشد [۳]. بنابراین در مطالعه حاضر بر زبان انگلیسی به عنوان یک زبان زنده، آموزش آن و افزایش سطح نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل در ارتباط با یادگیری این زبان تاکید شده است. بعضی از مطالعات نشان داد است که بسیاری از دانش‌آموزان

ریشه درون‌شخصی و یا ریشه برون‌شخصی دارند. مشکلات درون‌شخصی از ویژگی‌های دانش‌آموزان در پردازش ذهنی، تاب‌آوری و روش یادگیری آن‌ها نشأت می‌گیرد، در مقابل مشکلات برون‌شخصی از عوامل فرهنگی، اجتماعی، آموزشی، روش تدریس و برخورد معلمان نشأت می‌گیرد [۱۷]

به طور خلاصه باید گفت که عوامل زیادی مانند سابقه تحصیلی، رتبه، تحصیل در مدارس دولتی و غیردولتی، بومی یا غیربومی بودن [۱۸]، ویژگی‌های شخصیتی [۱۹]، تفکر مثبت و امید [۲۰]، مدیریت زمان و مهارت‌های مطالعه [۲۱] که توسط پژوهشگران مطرح شده است، بر موفقیت یا شکست در تحصیل، ادراک شایستگی و بالاخره داشتن معنای تحصیلی خاص تأثیرگذار است. اما برخی از مطالعات نیز نشان داده است که رویکردهای آموزشی مختلف معلمان که در مدارس از آن‌ها استفاده می‌شود تأثیر معنادار بر نیازهای خودتعیین‌گری [۲۲] و معنای تحصیل دانش‌آموزان [۲۳] دارند. یکی از این رویکردهای فعال آموزشی رویکرد ارائه الگوی پیش‌سازمان‌دهنده است [۲۴]. در کلاسی که در آن با رویکرد الگوی پیش‌سازمان‌دهنده تدریس می‌شود، پایه و اساس یادگیری و ارائه مطالب به شکل ارائه پیش‌سازمان‌دهنده‌ها یا مطالب به صورت کلی است [۲۴]. الگوی پیش‌سازمان‌دهنده ایده‌ای است که اولین بار توسط آزوبل [۲] در سال ۱۹۶۸ در نظریه شناختی یادگیری معنادار معرفی شده است. در این روش تدریس مفاهیمی مانند پیش‌سازمان‌دهنده، ساخت شناختی و یادگیری معنی‌دار از اهمیت بالاتری برخوردار هستند [۱۴]. "پیش‌سازمان‌دهنده" یک مطلب یا مفهوم کلی است که در مقدمه تدریس می‌آید تا مبحثی را که به شاگردان ارائه داده می‌شود با مباحث پیشین همان درس مربوط سازد و پایه‌ای برای ارتباط مفاهیم جدید با پیشین شود. در این الگو، معمولاً مطالب از کلی به جزئی مورد بررسی قرار می‌گیرد [۲۵]. مجموعه اطلاعات و مفاهیمی که در زمینه یک رشته درس در ذهن فرد به وجود می‌آید، "ساخت شناختی" او را از آن مجموعه دانش تشکیل می‌دهد. مثلاً مفاهیم درس زبان انگلیسی که از قبل در ذهن دانش‌آموز به وجود آمده است، بر روی هم ساخت شناختی او را در علم زبان دوم تشکیل می‌دهد. و به آن نوع یادگیری که مفاهیم جدید، ریشه در مفاهیم گذشته فرد داشته باشد و براساس آن بنا شود، یادگیری معنادار گفته می‌شود. در نظریه آزوبل همانند سایر نظریه‌های شناختی، ساخت شناختی و تغییراتی که بر اثر یادگیری در آن صورت می‌گیرد و اساس یادگیری را تشکیل می‌دهد، در این الگو معلم نقش انتقال و ارائه‌کننده مفاهیم درس را دارد و شاگردان، دریافت‌کننده و پذیرنده مطلب درسی هستند، معلم با فرد دانش‌آموزان یا با کل آن‌ها ارتباط پیدا می‌کند ولی این ارتباط یک‌طرفه است یعنی شاگردان معمولاً با او و با یکدیگر ارتباط ندارند و در واقع معلم بر کلاس مسلط است و این که در این الگو معلم باید بتواند مطالب کلی را از جزئی تمیز دهد [۲۵]

پژوهش‌ها درباره اثربخشی روش الگوی پیش‌سازمان‌دهنده به نتایج مثبتی رسیده‌اند [۱۵، ۲۱، ۲۴-۲۸]. در مطالعه‌ای با عنوان شناختی از مهمترین رویکردهای مؤثر بر نیازهای خودتعیین‌گری به این نتیجه اولیه دست یافت که مهمترین فاکتورهای مؤثر بر نیازهای ادراک، شایستگی و ارتباط ادراک شده عبارتند از: هیجان‌های مثبت و منفی، سطح تنظیم شناختی هیجانی و روش‌های آموزشی معلمان. در این مطالعه نیز نتایج نشان داده است که مهمترین پیش‌بینی‌کننده این

نیازهای خود تعین‌گری تعریف می‌شوند [۶]. نیازهای خودتعیین‌گری شامل سه بعد شایستگی، خودمختاری و ارتباط ادراک شده می‌باشد [۷]. زیربنایی نظری نیازهای خودتعیین‌گری یکی از رویکردهای انگیزشی تحت عنوان نظریه خودتعیینی دسی و ریان است که در سال‌های اخیر توجه زیادی به خود جلب کرده، است [۸]. خودمختاری اشاره به تمایل فرد برای پیگیری آزادانه فعالیت‌های خود و نقش اراده فرد در انجام کار است؛ ادراک شایستگی به معنای توانایی فرد برای انجام تکالیف در رسیدن به اهداف مورد نظر است، و این که ادراک ارتباط به عنوان شکلی از تأثیرات اجتماعی است و به معنای ارتباط با کسانی است که برای فرد اهمیت دارند و یا از او حمایت می‌کنند [۹]. تمرکز عمده این نظریه بر انگیزه درونی و بیرونی در انسان است [۱۰]. از طرفی برخی پژوهشگران نیز بیان می‌کنند که نظریه خودتعیینی سه نیاز اساسی روانی (خودمختاری، شایستگی و ارتباط) را به عنوان تعیین‌کننده‌های انگیزش مطرح می‌کند که مطالعات نشان داده‌اند سطح این نیازها در دانش‌آموزان مبتلا به افسردگی پایین‌تر از حد متوسط می‌باشد [۱۱].

از طرفی مطالعات نشان داده‌اند که تعداد کثیری از دانش‌آموزان هنگام ورود به کلاس درس زبان انگلیسی به نحوی احساسات و نگرش‌های خاصی نسبت به تحصیل درس مربوطه و محیط آموزشی که در آن به تحصیل می‌پردازند دارند، به طوری که در طی گذشت زمان این نوع دید، رفتار تحصیلی و جهت‌مندی‌های انگیزشی بعدی آنان را تحت تأثیر قرار می‌دهد و در موفقیت یا عدم موفقیت تحصیلی آنان ممکن است اثرگذار باشد [۱۲]. این احساسات و نگرش‌های خاص نسبت به درس زبان انگلیسی را معنای تحصیل پیرامون زبان انگلیسی می‌نامند. معنای تحصیل، به آن نوع دلالت درونی که تحصیل و ادامه تحصیل برای دانش‌آموزان دارد، اشاره می‌کند [۱۳]. در طی بررسی پیمایشی از طریق مصاحبه با دانش‌آموزان و دانش‌جویان، ده مؤلفه تشکیل‌دهنده معنی از تحصیل در مدرسه و دانشگاه مشخص شده است که عبارت‌اند از: (۱) معنی حرفه (شغل، درآمد)؛ (۲) معنی استقلال (تحقق بزرگ شدن)؛ (۳) آینده (شانسی برای کشف مسیر زندگی)؛ (۴) یادگیری (تفکر انتقادی به ایده‌های نو)؛ (۵) خود (شناختن خود و انگیزه‌ها)؛ (۶) گام بعدی (چیزی مثل آمدن از دبیرستان به دانشگاه)؛ (۷) اجتماعی (فرصت دوست‌یابی و درگیری در فعالیت‌ها)؛ (۸) دنیا (فرصت شناختن و تغییر دنیا)؛ (۹) فشارروانی (تحصیل یعنی منبع فشار)؛ (۱۰) رهایی (گریز از موقعیت‌های پرتنش بزرگسالی) [۱۴].

در خصوص شکل‌گیری معنای تحصیل در مدرسه، محققین بر این باورند اولین برداشت از مدرسه اثر قوی‌تری در همه ابعاد ذهنی دانش‌آموز می‌تواند داشته باشد. دانش‌آموزان با یک برداشت و معنی مثبت اولیه در حالت برانگیختگی بهتری قرار می‌گیرند. از نظر محققین فرایند شکل‌گیری برداشت از تحصیل در مدرسه باید در سه سطح دانش‌آموزی، مؤسسه‌ای و سطح دولتی و فرهنگی مورد توجه قرار گیرد [۱۵]. بر اساس مدل تعامل‌گرای؛ محیط هنجاری دانش‌آموزی یعنی ادارات و نگرش‌های دوستان درون مؤسسه می‌تواند اثرات مهمی بر ادراک دانش‌آموز از محیط آموزشی داشته باشد [۱۶]. باید به این نکته هم اشاره کرد که آموزش مناسب و پیشرفت در یادگیری زبان انگلیسی مستلزم شناسایی مشکلاتی است که بر سر راه یادگیری دانش‌آموزان در این درس وجود دارد. مشکلات مربوط به یادگیری زبان انگلیسی یا

ابزار: الف) مقیاس نیازهای خودتعیین‌گری (خودمختاری، شایستگی و ارتباط ادراک شده): این مقیاس دارای ۲۱ سؤال و سه خرده مقیاس می‌باشد که در یک طیف لیکرتی طراحی شده است. خرده مقیاس خودمختاری ادراک شده، شامل ۷ جمله که ضریب اعتبار آن توسط سوریو و همکاران (۰/۸۵) گزارش شده است [۳۴]. خرده مقیاس شایستگی ادراک شده، شامل ۶ جمله که ضریب اعتبار آن توسط سوریو و همکاران (۰/۸۰) گزارش شده است. مقیاس ارتباط ادراک شده، شامل ۸ جمله که ضریب اعتبار گزارش شده توسط سوریو و همکاران ۰/۸۹ است. ضریب پایایی خرده مقیاس‌های خودمختاری ادراک شده، شایستگی ادراک شده و ارتباط ادراک شده در این مطالعه به ترتیب ۰/۸۱، ۰/۶۹ و ۰/۸۷ بدست آمد. اعتبار این مقیاس در مطالعه حاضر بر اساس روش آلفای کرونباخ ۰/۸۱ بدست آمد.

ب) پرسش‌نامه معنای تحصیل (MOE): این پرسش‌نامه یک ابزار خودگزارش‌دهی است و برای اندازه‌گیری معنای تحصیل که توسط هندرسون، کینگ و اسمیت [۱۳] طراحی شده است به کار می‌رود و شامل ۸۶ گویه و متشکل از ۱۰ مؤلفه است. هر مؤلفه معنای تحصیل خاصی را نشان می‌دهد و کسب بیشترین نمره در هر کدام از این مؤلفه‌ها نشان‌دهنده اولویت آن معنی توسط فرد است. مؤلفه‌های این پرسش‌نامه عبارت‌اند از:

حرفه (۱۱ گویه دارد): این معنی تحصیل در دانشگاه نشان‌دهنده اولویت تحصیلی در دانشگاه برای رسیدن به شغل و حرفه است؛ استقلال (۵ گویه دارد): این معنی تحصیل نشان‌دهنده اولویت تحصیل در دانشگاه برای کسب استقلال و تحقق بزرگ شدن است؛ آینده (۳ گویه دارد): این معنی نشان‌دهنده اولویت تحصیل در دانشگاه برای کشف مسیری برای زندگی و طرحی برای آینده است؛ یادگیری (۱۰ گویه دارد): نشان‌دهنده اولویت برای یادگیری و مواجه شدن با ایده‌های نو است؛ خود (۱۱ گویه دارد): اولویت تحصیل در دانشگاه برای رشد خویشتن و فهم بهتر از خود است؛

گام بعدی (۳ گویه دارد): تحصیل در دانشگاه یک مرحله عادی و معمولی و مرحله‌ای از زندگی است؛

اجتماعی (۱۲ گویه دارد): نشان‌دهنده این است که تحصیل در دانشگاه موجب ارتقاء زندگی اجتماعی، دوست‌یابی و فعالیت‌های فوق‌برنامه است؛

دنیای پیرامون (۸ گویه دارد): نشان‌دهنده این است که تحصیل در دانشگاه یعنی تغییر در دنیای پیرامون؛

فشار روانی (۱۲ گویه دارد): نشان‌دهنده این است که تحصیل در دانشگاه یعنی یک منبع فشار روانی در زندگی؛

رهایی (۱۱ گویه دارد): نشان‌دهنده این است که تحصیل در دانشگاه به معنی فرصتی برای فرار از مسئولیت‌های دوران بزرگسالی و یا گریز از یک موقعیت زندگی پرتنش است.

پاسخ به گویه‌ها در یک مقیاس لیکرتی شامل خیلی کم، کم، متوسط، زیاد، خیلی زیاد صورت می‌گیرد که به ترتیب نمره‌های ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ به هر گزینه اختصاص می‌یابند. اعتبار این پرسش‌نامه از ۰/۷۷ تا ۰/۹۱ گزارش شده است و از نظر روایی نیز این مقیاس مورد تأیید است، به طوری که روایی سازه آن با استفاده از تحلیل عاملی محاسبه شده و قابل قبول بودن آن به تأیید رسیده است [۱۳]. عیسی زادگان، حسنی

دست نیازها فاکتور روش‌های آموزشی معلمان می‌باشد [۲۹]. مطالعاتی خود نشان داده شده که روش آموزشی ارائه الگوی پیش سازمان‌دهنده به طور معنی‌داری باعث ارتقای سطح دیدگاه مثبت اجتماعی، انگیزش درونی و بیرونی دانش‌آموزان می‌شود [۳۰]. در تحقیق دیگری خود به این نتیجه رسید که روش تدریس الگوی پیش سازمان‌دهنده به طرز معنی‌داری باعث ارتقای پیشرفت تحصیلی، معنی تحصیلی و انگیزش دانش‌آموزان سال دوم دبیرستان می‌شود [۳۱]. نیابو در مطالعه خود با عنوان تأثیر روش تدریس الگوی پیش سازمان‌دهنده بر ارتقای نیازهای خودتعیین‌گری، خودپنداره و سطح عملکرد دانش‌آموزان سال دوم دبیرستان به این نتیجه رسید که این روش تدریس به طرز معنی‌داری باعث ارتقای سطح عملکرد تحصیلی، ادراک شایستگی و خودپنداره دانش‌آموزان می‌شود [۳۲]. در پژوهشی با عنوان اثربخشی آموزش بر اساس رویکرد الگوی پیش‌سازمان‌دهنده و مقایسه آن با روش سنتی بر معنای تحصیلی تحصیلی دانش‌جویان این نتیجه بدست آمد که دانش‌آموزانی که بر اساس روش الگوی پیش‌سازمان‌دهنده آموزش می‌بینند، نسبت به دانش‌آموزانی که با روش سنتی و مرسوم آموزش می‌بینند، از میزان معنای تحصیل بالاتری برخوردارند. در این پژوهش تلاش می‌شود تا روش الگوی پیش‌سازمان‌دهنده با روش سنتی مقایسه شوند. روش‌های سنتی آموزش مانند کلاس‌های معلم‌محور برای آموزش عمیق، پایدار به تعداد زیادی از فراگیران بسیار دشوار و پرهزینه است [۳۳]. به طور خلاصه پژوهش‌های صورت گرفته در زمینه روش سنتی نشان داده‌اند که این روش در مقایسه با روش‌های فعال کمتر مؤثر بوده است [۲۸-۳۳]. بنابراین با توجه به نقش و اهمیت نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل به ویژه در درس زبان انگلیسی هدف کلی این پژوهش بررسی میزان اثربخشی روش تدریس الگوی پیش‌سازمان‌دهنده بر نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل دانش‌آموزان پسر در درس زبان انگلیسی است.

روش کار

جامعه آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری: جامعه آماری این پژوهش، همه دانش‌آموزان پسر سال دوم متوسطه اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان در سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵ تشکیل می‌دهند که تعداد آن‌ها با توجه به آماری که از معاونت آموزشی دانشگاه مربوطه گرفته شد ۱۳۸ نفر بودند (لازم به ذکر است که با توجه به آمار گرفته شده از مدیریت آموزشی دانشگاه مربوطه تعداد کل اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان ۳۱۵ نفر بودند). برای انتخاب اعضای نمونه از جامعه مربوطه، از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تک مرحله‌ای استفاده شد. دانشگاه علوم پزشکی لرستان دارای دو مدرسه وابسته به دانشگاه می‌باشد که فرزندان اعضای هیات علمی در آنجا تحصیل می‌کنند (مدرسه غیرانتفاعی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی لرستان و مرکز آموزشی شهید مدنی). روال کار برای انتخاب نمونه مورد بررسی به این صورت بود که؛ ابتدا از بین این دو مدرسه یک مدرسه را (مدرسه غیرانتفاعی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی لرستان) به صورت تصادفی انتخاب کرده و سپس از بین دانش‌آموزان سال دوم متوسطه آن مدرسه تعداد ۴۰ نفر را به عنوان نمونه انتخاب و به صورت تصادفی در گروه‌های آزمایش و گواه گمارده شدند

واضح بیان می‌کرد. به طوری که دانش‌آموزان می‌توانستند احساسی کلی از نظم منطقی مطالب و چگونگی ارتباط سازمان آن را با سازمان‌دهنده ملاحظه کنند. مرحله سوم: در این مرحله معلم برای تحکیم ساخت شناختی دانش‌آموزان سعی می‌کرد که پیوند بین مطالب یادگرفتنی درس جدید به ساخت شناختی موجود شاگرد پیوند برقرار کند.

روش سنتی: در روش سنتی یا روش مرسوم دبیر مطالب درسی را با روش رایج که سخنرانی به همراه پرسش و پاسخ است، تدریس می‌کرد. در این روش دانش‌آموزان می‌توانستند درباره مطالب درسی سؤالات خود را بپرسند و معلم هم با پرسیدن سؤال آن‌ها را به فعالیت و می‌داشت و در بحث شرکت می‌داد.

طرح پژوهش: این پژوهش به صورت شبه‌تجربی بود که در آن از طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه گواه استفاده شد. در این پژوهش آموزش به عنوان متغیر مستقل محسوب می‌شود که سطوح آن روش آموزش به روش الگوی پیش‌سازمان‌دهنده و آموزش سنتی است. متغیرهای نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل به عنوان متغیرهای وابسته در نظر گرفته شده‌اند.

روش تجزیه و تحلیل: داده‌ها پس از جمع‌آوری در دو سطح توصیفی و استنباطی تحلیل شدند. در سطح توصیفی از شاخصهای گرایش مرکزی و در سطح استنباطی برای آزمون فرضهای آماری از روش تحلیل کوواریانس استفاده شد. همچنین برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS21 استفاده شد.

یافته‌ها

بر اساس یافته‌های **جدول ۱**: بیشترین میانگین در پیش‌آزمون و پس‌آزمون گروه گواه برای متغیر فشار روانی (۴۴/۷۴ و ۴۲/۹۶) و کمترین میانگین برای متغیر آینده (۹/۱۰ و ۱۰/۳۴) می‌باشد؛ کمترین میانگین در پیش‌آزمون گروه آزمایش برای متغیر گام بعدی (۹/۶۴) و بیشترین میانگین برای متغیر فشار روانی (۴۵/۳۰) می‌باشد. کمترین میانگین در پس‌آزمون گروه آزمایش برای متغیر استقلال (۱۴/۱۹) و بیشترین میانگین برای متغیر فشار روانی (۵۳/۹۶) می‌باشد. سایر یافته‌های توصیفی در جدول نوشته شده است. از جمله پیش‌فرض‌هایی که در تحلیل کوواریانس چند متغیره (MANCOVA) منظور می‌گردد، فرض نرمال بودن توزیع با استفاده از آزمون (کولموگروف - اسمیرنوف) است. این بررسی روی متغیرهای پژوهش انجام شد.

همان‌طور که از یافته‌های **جدول ۲** استنباط می‌شود، از آن‌جا که سطح معنی‌داری به دست آمده در آزمون K-S، در اکثر متغیرهای پژوهش به تفکیک گروه، بیش از مقدار ملاک ۰/۰۵ می‌باشد، در نتیجه می‌توان گفت که توزیع متغیرهای مورد بررسی در نمونه آماری داری توزیع نرمال می‌باشد و می‌توانیم فرضیه‌های پژوهش را از طریق آزمون‌های پارامتریک مورد آزمون قرار دهیم. جهت جزیه و تحلیل داده‌های مربوط به تفاوت بین دو گروه کنترل و آزمایش از لحاظ مولفه‌های نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل از روش تحلیل کوواریانس چند متغیره (مانکوا) بهره گرفته شد. قبل از به کارگیری آزمون تحلیل واریانس چندمتغیره مفروضه‌های آن به وسیله آزمون باکس، لامبدای ویلکز و آزمون لون مورد بررسی قرار گرفت. به همین منظور برای بررسی پیش‌فرض همگنی ماتریس واریانس - کوواریانس مولفه‌های

و احدیان پایایی این پرسش‌نامه را با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۹ برآورد کرده‌اند. در پژوهش حاضر نیز اعتبار درونی آن با استفاده از آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۳ به دست آمده است.

مکانیسم مداخله: در طول فرایند مداخله هر دو گروه به طور همزمان اما با روش‌های متفاوت، مطالب آموزشی یکسان را آموزش دیدند. لازم به ذکر است که هر دو گروه پیش و پس از مداخله از لحاظ متغیر نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل ارزیابی شدند. جزئیات مداخله‌ها در گروه‌ها به صورت زیر می‌باشد.

روش الگوی پیش‌سازمان‌دهنده: تدریس به روش الگوی پیش‌سازمان‌دهنده از سه مرحله اصلی تشکیل می‌شود که معلم در هر مرحله مطابق ساختار آن مرحله و محتوای مطالب درس به فرایند تدریس می‌پردازد [۲۴]. در این روش همانند روش تدریس سکوسازی قبل از شروع پژوهش مفهوم پیش‌سازمان‌دهنده، اهداف و اهمیت استفاده از آن، مراحل و روش اجرای این روش توسط یکی از استادان روانشناسی تربیتی به معلم مربوطه آموزش داده شد. مرحله اول: در این مرحله معلم به روشن ساختن هدف‌های درس، ارائه سازمان‌دهنده و برانگیختن آگاهی از دانش شرکت‌کنندگان در مطالعه می‌پردازد. روشن ساختن هدف‌های درس، راه جلب توجه شاگردان و هدایت آن‌ها در جهت اهداف یادگیری‌شان است و برای تسهیل یادگیری معنادار لازم هستند. معلم همچنین از تفسیرهای مقدماتی که برای درس مفید هستند استفاده می‌کند. به این صورت که هنگام تدریس اغلب با پرسش از شاگردان، برای یادآوری آن‌چه که در هفته پیش یا سال پیش انجام داده‌اند یا با گفتن این که قصد بیان چه مطلبی را دارند، درس خود را آغاز می‌کند و از این طریق، به آن‌ها زمینه یا جهتی برای ارائه درس خود می‌دهد. معلم از شاگردان می‌پرسد تا تجربه‌ای شخصی را به یاد آورند و سپس تأیید می‌کند که آن‌چه می‌خواهد بگوید با آن وضعیت شباهت دارد یا به شاگردان کمک می‌کند تجربه قبلی را بفهمند. همچنین معلم هدف‌های درس را به آن‌ها می‌گوید. پس از آن معلم سازمان‌دهنده واقعی را (که حول مفاهیم اصلی درس زبان انگلیسی می‌باشد) برای دانش‌آموزان می‌سازد. نخست، معلم سازمان‌دهنده را به صورتی می‌سازد که شاگرد آن را برای آن‌چه هست دریافت کند؛ یعنی سازمان‌دهنده مطلبی متمایز و کلی‌تر از مطالب یادگرفتنی در خود درس باشد. به این ترتیب مشخصه بارز یک سازمان‌دهنده، بالا بردن سطح انتزاع و کلی بودن خود آن نسبت به مطالب یادگرفتنی درس است. این بالاتر بودن سطح انتزاع، سازمان‌دهنده را از مرورهای مقدماتی که در سطح انتزاعی همسان با سطح مطالب یادگرفتنی درس، نوشته (یا بیان) می‌شوند. در سازمان‌دهنده (چه توضیحی یا مقایسه‌ای) باید نمودهای مشخص و اصلی مفهوم یا فرضیه، مورد توجه قرار گیرد و به دقت بیان شود. بنابراین، معلم در این روش برای شاگردان سازمان‌دهنده و علاوه بر آن مطالب یادگرفتنی درس را آشکار می‌ساخت. این به معنای بیان نمودهای اصلی، توضیح آن‌ها، و آوردن مثال است. سرانجام، برانگیختن آگاهی فراگیرنده از تجارب و دانش قبلی خود که ممکن است به مطالب یادگرفتنی و سازمان‌دهنده مربوط باشد، مهم است. مرحله دوم: در این مرحله، معلم به دنبال ارائه سازمان‌دهنده (مرحله اول) مطالب یادگرفتنی درس به شکل سخنرانی، بحث، فیلم، آزمایش، یا قرائت ارائه است. معلم در خلال ارائه درس سازمان مطالب یادگرفتنی درس را برای شاگردان به صورت کاملاً

نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل در گروه‌های مورد پژوهش نیز از آزمون M باکس استفاده شد.

جدول ۱: میانگین و انحراف استاندارد گروه‌های آزمایش و گواه در متغیرهای مورد مطالعه به تفکیک پیش‌آزمون و پس‌آزمون

گروه	پیش‌آزمون	پس‌آزمون	پیش‌آزمون	پس‌آزمون	گواه	پیش‌آزمون	پس‌آزمون	آزمایش
موقعیت	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	انحراف استاندارد
نیازهای خودتعیین‌گری								
خودمختاری ادراک‌شده	۱۶/۳۴	۳/۲۵	۱۵/۲۱	۳/۱۵	۱۶/۷۲	۴/۶۳	۲۴/۹۷	۲/۹۶
شایستگی ادراک‌شده	۱۳/۱۳	۲/۵۴	۱۴/۹۱	۳/۶۵	۱۴/۷۴	۳/۵۲	۲۷/۵۹	۲/۵۴
ارتباط ادراک‌شده	۱۸/۵۶	۴/۳۲	۲۰/۸۴	۳/۴۸	۱۷/۱۵	۴/۹۶	۲۰/۲۶	۲/۳۶
معنای تحصیل								
حرفه	۲۲/۳۲	۵/۵۲	۲۳/۶۹	۴/۶۳	۲۱/۴۱	۵/۹۵	۳۰/۶۲	۳/۳۱
استقلال	۱۳/۲۵	۳/۵۴	۱۴/۰۶	۳/۶۵	۱۳/۳۶	۳/۲۵	۲۲/۶۹	۳/۶۰
آینده	۹/۱۰	۲/۳۰	۱۰/۳۴	۳/۶۵	۱۰/۷۵	۳/۳۲	۱۴/۱۹	۳/۲۱
یادگیری	۲۱/۱۳	۳/۵۴	۲۰/۹۱	۴/۶۵	۲۰/۷۴	۴/۵۲	۳۰/۵۹	۲/۵۴
خود	۲۰/۴۶	۶/۵۲	۱۹/۳۱	۵/۴۳	۱۹/۵۷	۵/۶۹	۳۱/۵۳	۳/۹۵
گام بعدی	۹/۴۷	۳/۶۵	۱۰/۴۲	۳/۲۱	۹/۶۴	۳/۲۷	۱۴/۸۹	۳/۶۲
اجتماعی	۴۳/۳۲	۵/۲۱	۴۱/۵۸	۵/۵۶	۴۰/۶۵	۴/۸۵	۵۱/۲۵	۵/۶۳
دنیای پیرامون	۱۷/۳۴	۴/۲۵	۱۶/۲۱	۴/۱۵	۱۷/۷۲	۵/۶۳	۱۱/۹۷	۳/۹۶
فشار روانی	۴۴/۷۴	۵/۴۲	۴۲/۹۶	۵/۶۹	۴۵/۳۰	۵/۱۲	۲۲/۹۶	۶/۳۶
رهایی	۳۱/۶۵	۴/۵۲	۳۳/۲۹	۴/۳۱	۳۲/۵۴	۵/۶۹	۴۰/۵۶	۵/۲۴

مندرجات **جدول ۶** نشان می‌دهد که اثر گروه (سطح متغیر مستقل) بر نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل دانش‌آموزان پسر از نظر آماری معنی‌دار است ($P = ۰/۰۵$).

بحث

این پژوهش با هدف تأثیر آموزش به روش الگوی پیش‌سازمان‌دهنده بر بهبود نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل دانش‌آموزان پسر سال دوم متوسطه اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان در درس زبان انگلیسی انجام شد. یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که روش تدریس الگوی پیش‌سازمان‌دهنده نسبت به روش سنتی به طور قابل ملاحظه و معنی‌داری باعث افزایش میزان نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل دانش‌آموزان گروه آزمایش شده است. به عبارت دیگر میزان نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل دانش‌آموزانی که به روش الگوی پیش‌سازمان‌دهنده آموزش دیده‌اند در مقایسه با دانش‌آموزانی که با روش سنتی آموزش دیده‌اند افزایش معنی‌داری داشته است. این یافته با نتایج مطالعات جعفری و هاشمی، لین و چن، متیوز، هین و چو، مرتضوی، واچانگا، نیابوا، شیپوسا و کرارو، گونزالز، سیکیلا، سیرا، فریز و هاگر همسو است [۱۰، ۱۵، ۲۱، ۲۴، ۳۰، ۳۲، ۳۵، ۳۶].

در تبیین این یافته و با استناد به رویکرد آزیل می‌توان گفت که در کلاسی که در آن با رویکرد الگوی پیش‌سازمان‌دهنده تدریس می‌شود، پایه و اساس یادگیری و ارائه مطالب به شکل ارائه پیش‌سازمان‌دهنده‌ها یا مطالب به صورت کلی است [۲۵]. در این روش تدریس مفاهیمی مانند پیش‌سازمان‌دهنده، ساخت شناختی و یادگیری معنی‌دار از اهمیت بالاتری برخوردار هستند [۱۴]. "پیش‌سازمان‌دهنده" یک

جدول ۳ نشان می‌دهد سطح معناداری $P > ۰/۰۵$ می‌باشد که گویای آن است شرط همگنی ماتریس وارینانس - کواریانس برای مولفه‌های نیازهای خودتعیین‌گری ($F = ۱/۴۱۴$ و $P > ۰/۰۵$) و معنای تحصیل ($F = ۱/۶۸۲$ و $P > ۰/۰۵$) به خوبی رعایت شده است. برای تعیین معنی‌داری اثر گروه بر مولفه‌های نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل از آزمون لامبدای ویلکز استفاده شد.

نتایج آزمون لامبدای ویلکز در **جدول ۴** نشان می‌دهد که بین دو گروه کنترل و آزمایش حداقل در یکی از خرده مولفه‌های نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل ($F = ۷/۵۴۲$ و $P > ۰/۰۵$) تفاوت معنادار وجود دارد. برای بررسی پیش فرض برابری وارینانس‌های مولفه‌های نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل در گروه‌های مورد پژوهش نیز از آزمون لون استفاده شد. نتایج آزمون لون در **جدول ۵** آمده است.

نتایج **جدول ۵** گویای آن است که وارینانس‌های مولفه‌های خودمختاری ادراک شده، شایستگی ادراک شده، ارتباط ادراک شده، حرفه، استقلال، آینده، یادگیری، خود، گام بعدی، اجتماعی، دنیای پیرامون، فشار روانی و رهایی در دو گروه با هم برابر بوده و با یکدیگر تفاوت معنی‌داری ندارند، که این یافته، پایایی نتایج بعدی را نشان می‌دهد. نتیجه آزمون کرویت بارلت از لحاظ آماری معنادار می‌باشد به این معنا که فرض صفر مبنی بر ناهمبسته بودن داده‌ها رد و فرض خلاف مبتنی بر همبسته بودن داده‌ها تأیید می‌شود. یعنی این آزمون نشان داد که ماتریس همبستگی مشاهده شده متعلق به جامعه‌ای با متغیرهای همبسته است. و لذا می‌توان تحلیل وارینانس و کواریانس را انجام داد.

قدم‌پور و همکاران

سازد و پایه‌ای برای ارتباط مفاهیم جدید با پیشین شود. در این الگو، معمولاً مطالب از کلی به جزئی مورد بررسی قرار می‌گیرد [۲۵].

مطلب یا مفهوم کلی است که در مقدمه تدریس می‌آید تا مبحثی را که به شاگردان ارائه داده می‌شود با مباحث پیشین همان درس مربوط

جدول ۲: آزمون فرض نرمال بودن توزیع متغیرها

گروه	کولموگروف – اسمیرنوف (K-S)	سطح معنی‌داری
خودمختاری ادراک‌شده		
کنترل	۰/۸۵	۰/۲۰۱
آزمایش	۰/۸۳	۰/۲۱۴
شایستگی ادراک‌شده		
کنترل	۰/۷۶	۰/۲۰۰
آزمایش	۰/۷۸	۰/۱۵۲
ارتباط ادراک‌شده		
کنترل	۰/۷۵	۰/۱۴۰
آزمایش	۰/۶۹	۰/۱۳۹
حرفه		
کنترل	۰/۵۷	۰/۰۸۶
آزمایش	۰/۴۵	۰/۰۸۹
استقلال		
کنترل	۰/۸۹	۰/۰۰۹
آزمایش	۰/۹۳	۰/۰۷۸
آینده		
کنترل	۱/۲۱	۰/۲۸۹
آزمایش	۲/۲۱	۰/۴۱۰
یادگیری		
کنترل	۰/۶۸	۰/۱۴۰
آزمایش	۰/۸۵	۰/۶۳۰
خود		
کنترل	۰/۷۶	۰/۲۴۰
آزمایش	۰/۷۵	۰/۱۸۲
گام بعدی		
کنترل	۰/۷۶	۰/۲۵۰
آزمایش	۰/۶۵	۰/۱۲۴
اجتماعی		
کنترل	۰/۸۶	۰/۰۸۹
آزمایش	۰/۶۹	۰/۰۹۴
دنیای پیرامون		
کنترل	۰/۹۲	۰/۰۰۸
آزمایش	۰/۹۴	۰/۰۸۴
فشار روانی		
کنترل	۰/۹۵	۰/۴۱۰
آزمایش	۰/۹۳	۰/۴۵۰
رهایی		
کنترل	۰/۶۸	۰/۵۶۰
آزمایش	۰/۶۸	۰/۰۰۶

جدول ۳: نتایج آزمون باکس جهت بررسی پیش‌فرض همگنی ماتریس واریانس – کوواریانس در مولفه‌های نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل

مؤلفه	BOXES M	F	معنی‌داری
نیازهای خودتعیین‌گری	۶/۵۴۸	۱/۴۱۴	۰/۴۱۸
معنای تحصیل	۵/۸۴۱	۱/۶۸۲	۰/۵۳۹

جدول ۴: نتایج آزمون لامبدای ویکلز در تحلیل واریانس چندمتغیره مولفه‌های نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل

مؤلفه	آزمون	ارزش	F	درجه آزادی خطا	درجه آزادی اثر	سطح معنی‌داری	مجذور اینتا
نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل	لامبدای ویکلز	۰/۸۵۴	۷/۵۴۲	۷۶	۳	۰/۰۰۱	۰/۱۶۸

جدول ۵: نتایج آزمون لوین جهت بررسی پیش‌فرض برابری واریانس متغیرهای پژوهش

متغیرها	F	df1	df2	سطح معنی‌داری
خودمختاری ادراک شده	۲/۴۳۲	۱	۷۸	۰/۱۲۰
شایستگی ادراک شده	۲/۵۲۰	۱	۷۸	۰/۱۱۶
ارتباط ادراک شده	۲/۴۱۰	۱	۷۸	۰/۱۰۴
حرفه	۰/۵۴۰	۱	۷۸	۰/۷۵۴
استقلال	۱/۸۹۲	۱	۷۸	۰/۶۲۱
آینده	۱/۳۶۹	۱	۷۸	۰/۴۱۱
یادگیری	۰/۴۸۹	۱	۷۸	۰/۱۲۸
خود	۰/۵۷۸	۱	۷۸	۰/۱۰۹
گام بعدی	۰/۹۶۳	۱	۷۸	۰/۱۰۸
اجتماعی	۰/۷۲۵	۱	۷۸	۰/۷۱۴
دنیای پیرامون	۰/۴۲۷	۱	۷۸	۰/۵۴۸
فشار روانی	۰/۳۵۰	۱	۷۸	۰/۶۵۸
رهایی	۰/۴۵۸	۱	۷۸	۰/۲۴۹

جدول ۶: تحلیل کوواریانس چند متغیره اثرات آموزش به روش ارائه الگوی پیش سازمان‌دهنده بر نیازهای خودتعیین‌گری و معنای تحصیل

منبع تغییر	متغیر وابسته	SS	df	MS	F	سطح معنی‌داری	ضریب اتا
گروه	نیازهای خودتعیین‌گری	۵۵۰/۶۰	۲	۲۲۵/۳۰	۸/۵۶	۰/۰۱	۰/۱۸
خطا	نیازهای خودتعیین‌گری	۱۹۸۷/۲۴	۵۷	۳۴/۸۶	۸/۵۶	۰/۰۱	۰/۱۸
گروه	معنای تحصیل	۵۱۴/۵۶	۲	۲۵۷/۲۸	۷/۳۱	۰/۰۱	۰/۱۹
خطا	معنای تحصیل	۱۷۶۸/۶۵	۵۷	۳۱/۰۲	۷/۳۱	۰/۰۱	۰/۱۹

شناختی" او را از آن مجموعه دانش تشکیل می‌دهد. مثلاً مفاهیم درس زبان انگلیسی که از قبل در ذهن دانش‌آموز به وجود آمده است، بر روی هم ساخت شناختی او را در علم زبان دوم تشکیل می‌دهد. و به آن نوع یادگیری که مفاهیم جدید، ریشه در مفاهیم گذشته فرد داشته باشد و براساس آن بنا شود، یادگیری معنادار گفته می‌شود. در نظریه آزوئل همانند سایر نظریه‌های شناختی، ساخت شناختی و تغییراتی که بر اثر یادگیری در آن صورت می‌گیرد و اساس یادگیری را تشکیل می‌دهد. در این الگو معلم نقش انتقال و ارائه‌کننده مفاهیم درس را دارد و شاگردان، دریافت‌کننده و پذیرنده مطلب درسی هستند، معلم با فرد دانش‌آموزان یا با کل آن‌ها ارتباط پیدا می‌کند ولی این ارتباط یک‌طرفه است یعنی شاگردان معمولاً با او و با یکدیگر ارتباط ندارند و در واقع معلم بر کلاس مسلط است و این که در این الگو معلم باید بتواند مطالب کلی را از جزئی تمیز دهد [۲۵].

برمبنای نظریه آزوئل [۱۴] از دلایل دیگر برای تبیین یافته فوق این است که در روش تدریس الگوی پیش‌سازمان‌دهنده معلم هدف‌های درس را برای دانش‌آموزان بیان می‌کند، سازمان‌دهنده واقعی را (که حول مفاهیم اصلی درس زبان انگلیسی می‌باشد) به صورتی که شاگرد آن را برای آن‌چه هست دریافت کند، می‌سازد. همچنین معلم با برانگیختن آگاهی فراگیرنده از تجارب و دانش قبلی خود که ممکن است به مطالب یادگرفتنی و سازمان‌دهنده مربوط باشد، او را برای یادگیری مطالب جدید ترغیب می‌کند. همچنین معلم در خلال ارائه درس، سازمان مطالب یادگرفتنی درس را برای شاگردان به صورت کاملاً واضح بیان می‌کند. به طوری که دانش‌آموزان می‌توانستند احساسی کلی از نظم منطقی مطالب و چگونگی ارتباط سازمان آن را با سازمان‌دهنده ملاحظه کنند. بنابراین تحریک یادگیرنده برای یادگیری بیشتر مطالب جدید، ارائه الگوهای کلی، افزایش میزان آگاهی و دانش یادگیرندگان از مطالب جدید و ایجاد یک پیوند شناختی محکم

بنابراین با استناد به مبنای نظری رویکرد آزوئل [۲۴] می‌توان گفت که در تدریس به روش الگوی پیش‌سازمان‌دهنده معلم از طریق روشن ساختن هدف‌های درس، توجه شاگردان را بهتر و بیشتر به مطالب درسی و محتوای آموزشی جلب می‌کند که این کار برای تسهیل یادگیری معنادار لازم هستند. معلم همچنین از تفسیرهای مقدماتی که برای درس مفید هستند استفاده می‌کند. به این صورت که هنگام تدریس اغلب با پرسش از شاگردان، برای یادآوری آن‌چه که در جلسات قبل انجام داده‌اند یا با گفتن این که قصد بیان چه مطلبی را دارند، درس خود را آغاز می‌کند و از این طریق، به آن‌ها زمینه یا جهتی برای ارائه درس خود می‌دهد. معلم از شاگردان می‌پرسد تا تجربه‌ای شخصی را به یاد آورند و سپس تأیید می‌کند که آن‌چه می‌خواهد بگوید با آن وضعیت شباهت دارد یا به شاگردان کمک می‌کند تجربه قبلی را بفهمند. بنابراین معلم با ارائه اطلاعات دقیق در قالب مفاهیم کلی و ارائه بازخوردهای سریع و جلسه به جلسه زمینه را برای جذب هرچه بیشتر دانش‌آموزان نسبت به یادگیری مطالب و علاقه به فرآیند تحصیل، زمینه را برای احتمال موفقیت بسیار بالا در مدرسه به رغم مصائب و دشواری‌های محیطی فراهم می‌کند، ارتباط بهتری با درس برقرار می‌کنند که همین ارتقای موفقیت و افزایش ادراک و میزان ارتباط بهینه دانش‌آموزان عاملی می‌شود برای افزایش میزان شایستگی و معنی تحصیلی آن‌ها در یادگیری درس مربوطه می‌شود.

همچنین با استناد به نظریه شناختی یادگیری معنادار آزوئل [۱۴] می‌توان اثربخشی روش الگوی پیش‌سازمان‌دهنده را بر معنای تحصیل تبیین کرد معرفی شده است. در رویکرد آزوئل مفاهیمی مانند پیش‌سازمان‌دهنده، ساخت شناختی و یادگیری معنی‌دار از اهمیت بالاتری برخوردار هستند [۱۴]. در این الگو، معمولاً مطالب از کلی به جزئی مورد بررسی قرار می‌گیرد [۲۵]. مجموعه اطلاعات و مفاهیمی که در زمینه یک رشته درس در ذهن فرد به وجود می‌آید، "ساخت

این است که آموزش به روش الگوی پیش‌سازمان‌دهنده را به عنوان تسهیل‌کننده در امر یادگیری و عاملی مؤثر در افزایش معنای تحصیلی و نیازهای خودتعیین‌گری برای مجریان امر تعلیم و تربیت در مراکز مختلف آموزشی و پژوهشی پیشنهاد داد. همچنین پیشنهاد می‌گردد که تحقیق فوق بر روی دانش‌آموزان دختر و سایر مقاطع تحصیلی و در دیگر نقاط کشور هم اجرا گردد تا بتوان نتایج را مورد مقایسه قرار داد. این پژوهش نیز همچون سایر پژوهش‌ها با محدودیت‌هایی روبرو بود از جمله اینکه در پژوهش حاضر از ابزارهای خودگزارش دهی استفاده شد، ممکن است افراد در ابراز مشکلات خود و پاسخ به پرسشنامه‌ها صداقت و دقت کامل را به خرج نداده باشند و با توجه به تأثیر عوامل انسانی، در نتایج پژوهش محدودیت‌هایی در این خصوص به وجود آمده باشد. همچنین باید در نظر داشت که تحقیق حاضر در شهر خرم‌آباد و در دانشگاه علوم پزشکی لرستان اجرا شده و نتایج آن قابل تعمیم به دیگر نقاط کشور نیست به همین دلیل در تفسیر نتایج پژوهش این موضوع باید این محدودیت‌ها مد نظر قرار گیرد.

سپاسگزاری

به این وسیله نویسندگان مقاله از همکاری معاونت محترم دانشگاه علوم پزشکی لرستان و تمامی دانش‌آموزانی که علیرغم مشکلات موجود، صادقانه همکاری لازم را در طول این پژوهش داشتند و تشکر و سپاسگزاری می‌نمایند.

References

- Pinto-Llorente AM, Sánchez-Gómez MC, García-Peñalvo FJ, Casillas-Martín S. Students' perceptions and attitudes towards asynchronous technological tools in blended-learning training to improve grammatical competence in English as a second language. *Comput Hum Behav*. 2017;72:632-43.
- Ausubel DP. Is there a discipline of educational psychology? *Educ Psychol* 1968;5(3):1-9. doi: 10.1080/00461526809528961
- Barbeau EB, Chai XJ, Chen JK, Soles J, Berken J, Baum S, et al. The role of the left inferior parietal lobule in second language learning: An intensive language training fMRI study. *Neuropsychologia*. 2017;98:169-76. doi: 10.1016/j.neuropsychologia.2016.10.003 pmid: 27725166
- Beck CE, Schornack GR. Understanding Educational Change: A Systems Model Approach. Second North American Conference on the Learning Paradigm; US1998.
- Chen K-C, Jang S-J. Motivation in online learning: Testing a model of self-determination theory. *Comput Hum Behav*. 2010;26(4):741-52. doi: 10.1016/j.chb.2010.01.011
- Deci PA, Lopez LM, Robinson JD, Grauer K. Computer prediction of serum theophylline concentrations in ambulatory patients. *Ther Drug Monit*. 1985;7(4):421-5. pmid: 3841237
- Duff A, Boyle E, Dunleavy K, Ferguson J. The relationship between personality, approach to learning and academic performance. *Pers Individ Differ* 2004;36(8):1907-20. doi: 10.1016/j.paid.2003.08.020
- Ghimire J. Meaning of Education in the Bhagavad Gita. *J Educ Res* 2013;3:65-74. doi: 10.3126/jer.v3i0.7853
- Gionet L. Inuit in Canada: Selected findings of the 2006 Census. Component of Meaning of Education Canada Catalogue no. 11-008-X. Ottawa: Statistics Canada, 2008.
- González-Cutre D, Sicilia Á, Sierra AC, Ferriz R, Hagger MS. Understanding the need for novelty from the perspective of self-determination theory. *Pers Individ Differ*. 2016;102:159-69. doi: 10.1016/j.paid.2016.06.036
- Hall RH, O'Donnell A. Cognitive and Affective Outcomes of Learning from Knowledge Maps. *Contemp Educ Psychol* 1996;21(1):94-101. doi: 10.1006/ceps.1996.0008

بین آن‌چه یادگرفته‌اند با آن‌چه که یاد خواهند گرفت همگی به عنوان عواملی هستند که در دانش‌آموزان باعث ایجاد فرآیند مقابله با استرس و چالش‌های پیش‌رو در مدرسه و بهره‌گیری از مهارت‌های یادگیری برای موفقیت در دانش‌آموزان می‌شود که متعاقب آن یادگیری بیشتر در دانش‌آموزان باعث افزایش سطح شایستگی و معنای تحصیل آن‌ها در مقابله با شکست‌ها و ناکامی‌های احتمالی در یادگیری درس مربوطه و نهایتاً افزایش معنای تحصیل و بهبود نیازهای خودتعیین‌گری می‌شود.

نتیجه‌گیری

بنابراین براساس یافته‌های پژوهش حاضر می‌توان چنین نتیجه گرفت که آموزش به روش الگوی پیش‌سازمان‌دهنده بر بهبود نیاهای خود تعین‌گری و معنای تحصیل دانش‌آموزان تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد. اولین و مهمترین کاربرد مطالعه حاضر این است که به دانش‌آموزان شرکت‌کننده به یک آگاهی و بینش نسبت به نوع روش تدریس یادگیرنده محور دست پیدا می‌کنند. از دیگر کاربردهای این مطالعه این است که دانش‌آموزانی که در این مطالعه به عنوان گروه آزمایش شرکت کرده و از آن بهره‌مند شدند می‌توانند در آینده خود این کارگاه‌ها را برگزار کرده و حتی به همسالانی که احتمال می‌دهند در نوع مطالعه و یادگیری دنبال روش یادگیرنده محور می‌گردند، کمک شایانی بکنند. علاوه بر کاربردهای عملی بیان شده از کاربردهای نظری مطالعه حاضر

- Harwood CG, Knight CJ. Parenting in youth sport: A position paper on parenting expertise. *Psychol Sport Exerc* 2015;16:24-35. doi: 10.1016/j.psychsport.2014.03.001
- Henderson-King D, Smith MN. Meanings of Education for University Students: Academic Motivation and Personal Values as Predictors. *Soc Psychol Educ* 2006;9(2):195-221. doi: 10.1007/s11218-006-0006-4
- Hoffmann H, Fisher K. The Impact of Graphic Organizer and Metacognitive Monitoring Instruction on Expository Science Text Comprehension in Fifth Grade Students. Raleigh, North Carolina: North Carolina university; 2010.
- Jafari K, Hashim F. The effects of using advance organizers on improving EFL learners' listening comprehension: A mixed method study. *System*. 2012;40(2):270-81. doi: 10.1016/j.system.2012.04.009
- Jeong H, Sugiura M, Suzuki W, Sassa Y, Hashizume H, Kawashima R. Neural correlates of second-language communication and the effect of language anxiety. *Neuropsychologia*. 2016;84:e2-12. pmid: 27466633
- Mooij T. Optimising ICT effectiveness in instruction and learning: multilevel transformation theory and a pilot project in secondary education. *Comput Educ* 2004;42(1):25-44.
- Kowshik M. A Study on the Relative Effectiveness between Advance Organizer Model and Traditional Method of Teaching in Biology. *Int J Infonom*. 2015;8(4).
- Lee Y, Nelson DW. Viewing or visualising-which concept map strategy works best on problem-solving performance? *Br J Educ Technol* 2005;36(2):193-203. doi: 10.1111/j.1467-8535.2005.00452.x
- Leeson P, Ciarrochi J, Heaven PCL. Cognitive ability, personality, and academic performance in adolescence. *Pers Individ Differ*. 2008;45(7):630-5. doi: 10.1016/j.paid.2008.07.006
- Lin H, Chen T. Decreasing cognitive load for novice EFL learners: Effects of question and descriptive advance organizers in facilitating EFL learners' comprehension of an animation-based content lesson. *System*. 2006;34(3):416-31. doi: 10.1016/j.system.2006.04.008

22. Lin H, Chen T. Decreasing cognitive load for novice EFL Learners: Kum shan university; 2006.
23. Lou NM, Noels KA. Changing language mindsets: Implications for goal orientations and responses to failure in and outside the second language classroom. *Contemp Educ Psychol*. 2016;46:22-33. doi: 10.1016/j.cedpsych.2016.03.004
24. Matthews R, Hin HS, Choo KA. Practical Use of Review Question and Content Object as Advanced Organizer for Computer Programming Lessons. *Proc Soc Behav Sci*. 2015;172:215-22. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.01.357
25. Mesrabadi J, Hsininasb S, Fthiazar A, Moghaddam M. [The effectiveness of teaching strategies Learning concept mapping returns cognitive - emotional learning biology lesson]. *J Psychol Univ Tabriz*. 2007;2(8):109-32.
26. Mills C, Heyworth J, Rosenwax L, Carr S, Rosenberg M. Factors associated with the academic success of first year health science students. *Adv Health Sci Educ Theory Pract*. 2009;14(2):205-17. doi: 10.1007/s10459-008-9103-9 pmid: 18293093
27. Milne T, Creedy DK, West R. Integrated systematic review on educational strategies that promote academic success and resilience in undergraduate indigenous students. *Nurse Educ Today*. 2016;36:387-94. doi: 10.1016/j.nedt.2015.10.008 pmid: 26521033
28. Milyavskaya M, Koestner R. Psychological needs, motivation, and well-being: A test of self-determination theory across multiple domains. *Pers Individ Differ*. 2011;50(3):387-91.
29. Mohsenpour M, Hejazi E, Kiamanesh A. [The role of self-efficacy, achievement goals, learning strategies and sustainability in academic achievement in third grade students in mathematics (math) in Tehran]. *J Educ Innov*. 2006;5(16):9-34.
30. Mortazavi S-M. The relationship between time lapse between introducing lexical advance organizers and video viewing, and comprehension in a foreign language classroom. *Proc Soc Behav Sci*. 2011;15:2023-7. doi: 10.1016/j.sbspro.2011.04.047
31. Nonis SA, Wright D. *Res High Educ*. 2003;44(3):327-46. doi: 10.1023/a:1023029815944
32. Nyabwa RA. Effects of advance organizers on form three students' mathematics self-concept and performance in commercial arithmetic in selected secondary schools in Nakuru district. Njoro: Egerton University; 2005.
33. Ostovar N, Gholamazad S, Mesrabadi J. [Influence students' training segmentation method Development groups on measures of cognitive, metacognitive and emotional learning mathematics]. *J Educ Innov*. 2012;41:29-50.
34. Sørebo Ø, Halvari H, Gulli VF, Kristiansen R. The role of self-determination theory in explaining teachers' motivation to continue to use e-learning technology. *Comput Educ*. 2009;53(4):1177-87.
35. Shihusa H, Keraro FN. Using Advance Organizers to Enhance Students' Motivation in Learning Biology. *Eurasia J Mathematics Sci Technol Educ* 2009;5(4).
36. Wachanga SW. Effects of advance organizers experiment teaching method on secondary school students' motivation and achievement in chemistry. Njoro, Kenya: Egerton University; 2002.